

Σχεδιασμός ενότητας στα πλαίσια του μαθήματος Λογοτεχνίας

Φύλλο Εργασίας για τον/την εκπαιδευτικό

A. Κατευθύνσεις

1. Η ενότητα οργανώνεται, με βάση:

- α) το νέο Π.Σ. Λογοτεχνίας και
- β) τους τρεις πυλώνες των ΝΑΠ.¹

2. Εμφάσεις νέου Π.Σ. Λογοτεχνίας

- α) **συνεξέταση - σύγκριση - αντιπαραβολή** ενός κειμένου με άλλα λογοτεχνικά έργα ή/και με άλλα έργα τέχνης
- β) **διαθεματικές** συναρτήσεις με άλλα γνωστικά αντικείμενα
- γ) **επικαιροποίηση** της ύλης, ώστε να συνάδει με τη βιωματική εμπειρία των μαθητών και να αποσκοπεί στον κριτικό πολιτισμικό εγγραμματισμό τους
- δ) ασκήσεις **δημιουργικής γραφής** για την καλλιέργεια της φαντασίας (= της επινοητικής και ενσυναισθητικής ικανότητας) των μαθητών.

B. Οργάνωση

1. **Επιλογή Θεματικού Άξονα → Θεματικής Ενότητας → Θέμα** (π.χ. **Θεματικός Άξονας:** Λογοτεχνία και Φύση – **Θεματική Ενότητα:** Παραδοσιακό και Αστικό περιβάλλον – **Θέμα:** Παιδικά παιχνίδια στο παραδοσιακό και αστικό περιβάλλον)

2. **Εντοπισμός ειδικών διδακτικών στόχων της ενότητας** (στο πρόγραμμα σπουδών)

- α. Αξιακό - γνωστικό περιεχόμενο
- β. Στόχοι λογοτεχνικού γραμματισμού

3. **Επιλογή κειμένων**

(π.χ. ανώνυμη/«λαϊκή» και επώνυμη/«έντεχνη», παλαιότερη και νεότερη, ελληνική και ξένη)

πεζά

ποιητικά

άλλα (πχ. κόμικς)

¹ Επαρκές και συνεκτικό σώμα γνώσεων [= **γνωστικό περιεχόμενο**] – Καλλιέργεια αξιών, στάσεων και συμπεριφορών που διακρίνουν τον δημοκρατικό πολίτη [= **αξιακό περιεχόμενο**] – Ανάπτυξη ικανοτήτων/ιδιοτήτων/δεξιοτήτων-κλειδιών που απαιτούνται στην κοινωνία του 21ου αιώνα [= **δεξιότητες κριτικού εγγραμματισμού**].

4. Είδος συνομιλίας (π.χ. ως προς το θέμα, μορφή, οπτική γωνία)

Τίτλοι κειμένων

Πώς συνομιλούν μεταξύ τους;

....	....

5. Συμπληρωματικό υλικό (π.χ. έργα τέχνης, ταινίες, βίντεο, κόμικς, φωτογραφίες, τραγούδια...)

.....

.....

.....

.....

.....

6. Ειδικοί διδακτικοί στόχοι μαθήματος

Γνωστικό – αξιακό περιεχόμενο

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Λογοτεχνικός Γραμματισμός

.....

.....

.....

.....

.....

7. Δραστηριότητες

- γνωστικού – αξιακού περιεχομένου/ λογοτεχνικού γραμματισμού
- δημιουργικής γραφής
- ομαδοσυνεργατικές τύπου project: με έμφαση στην επικαιροποίηση και στην ενσυναίσθηση²⁾³⁾

² **Επικαιροποίηση:** αφετηρία και λήξη του διδακτικού σχεδιασμού θα πρέπει να είναι η σύγχρονη βιωματική εμπειρία των ίδιων των μαθητών. **Ενσυναισθητική ικανότητα,** σχηματικά, είναι να μπαίνεις στη θέση του άλλου αλλά και να μεταφέρεις/προσαρμόζεις την ξένη εμπειρία στη δική σου οικεία εμπειρία.

³ Οι ερωτήσεις-δραστηριότητες διαβαθμίζονται ως εξής: **(α)** ασκήσεις για τον έλεγχο/αξιολόγηση βασικών πυρηνικών γνώσεων γύρω από τα κείμενα (π.χ. για τον συγγραφέα, τον τίτλο, το είδος, το θέμα, τη μορφή, το σκηνικό πλαίσιο, τα βασικά μοτίβα ή σύμβολα, τον χώρο και τον χρόνο της δράσης κ.τ.ό.). **(β)** ασκήσεις σύγκρισης των κειμένων, που οι μαθητές να είναι υποχρεωμένοι **να συσχετίσουν** στοιχεία **για να ερμηνεύσουν** τις σχέσεις – αντιθέσεις – αναλογίες – διαφορές μεταξύ των κειμένων (π.χ. από ποια ή ποιες σκοπιές παρουσιάζεται το θέμα, ποια ή ποιες πτυχές του τονίζονται σε κάθε κείμενο, πώς και από ποιον περιγράφονται τα πρόσωπα σε καθένα από αυτά, κ.ο.κ.), ώστε να επιτευχθεί ο **κριτικός γραμματισμός**.

8. Διαθεματικές συναρτήσεις με άλλα μαθήματα

(π.χ. Γλώσσα, Ιστορία, Θεατρική Αγωγή, Περιβαλλοντική εκπαίδευση/ΕΑΑ, Αγωγή Ζωής, Θρησκευτικά...)

Μάθημα	Δραστηριότητα

9. Αναστοχασμός σε σχέση με τους 3 πυλώνες των ΝΑΠ

επαρκές και συνεκτικό σώμα γνώσεων ⁴	
καλλιέργεια αξιών, ανάπτυξη στάσεων και συμπεριφορών που διακρίνουν το δημοκρατικό πολίτη	
ανάπτυξη κομβικών δεξιοτήτων, ικανοτήτων-κλειδιών που απαιτούνται στην κοινωνία του 21ου αιώνα ⁵	

⁴ Κριτήρια: εύρος των λογοτεχνικών κειμένων στον χώρο και στον χρόνο (παλαιό / σύγχρονο, ελληνική / ξένη λογοτεχνία), συμπληρωματικό «διαθεματικό» υλικό, λογοτεχνικός γραμματισμός και πολιτισμική εγγραμματοσύνη → «ολιστική» γνώση.

⁵ Τέτοιες δεξιότητες, επιγραμματικά, είναι: ανάλυση και συνδυασμός δεδομένων (=αναλυτική & συνθετική σκέψη), δημιουργική φαντασία – επινοητική ικανότητα, δυνατότητα σύγκρισης/αντιπαραβολής και ερμηνείας δεδομένων (=κριτική σκέψη), επίγνωση της υποκειμενικότητας και ασυμμετρίας των οπτικών γωνιών (=κριτική επίγνωση και στάση απέναντι σε κάθε λόγο), ικανότητα συλλογικής εργασίας και διαπροσωπικής ανταλλαγής πληροφοριών, λελογισμένη χρήση των ΤΠΕ εστιασμένη στις ανάγκες του συγκεκριμένου μαθήματος.